

Överförmyndarnämnden

Budget och verksamhetsplan 2023

Överförmyndarnämnden

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Förutsättningar	4
2.1	Styrning och ledning	4
2.1.1	Vision och förhållningssätt.....	4
2.1.2	Uppdrag	5
2.1.3	Omvärldsanalys och viktiga framtidsfrågor	5
2.1.4	Riskhantering förvaltning- och verksamhetsnivå.....	5
2.2	Personal	6
2.3	Ekonomi	7
2.3.1	Ekonomiska förutsättningar	7
2.3.2	Eget kapital	7
2.3.3	Driftbudget	8
3	Kommunfullmäktiges mål och uppdrag till nämnden	9
3.1	Mål	9
3.2	Uppdrag.....	10
3.2.1	Kommunfullmäktiges budgetuppdrag till nämnden	10

1 Inledning

Kommunfullmäktiges budget är Göteborgs Stads övergripande styrdokument. Enligt stadens riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll ska förvaltningen för demokrati och medborgarservice ta fram ett förslag till nämndens budget och verksamhetsplan som utgår från fullmäktiges budget och nämndens reglemente samt andra relevanta styrande dokument. Det står även att det är nämndens ansvar att göra verklighet av mål, inriktningar och uppdrag i kommunfullmäktiges budget.

Nämndens budget och verksamhetsplan innehåller mål och uppdrag från kommunfullmäktiges budget. För kommunfullmäktiges mål finns beskrivning för hur nämnden ska bidra till måluppfyllelse genom eget nämndmål samt beskrivning över nämndens hantering av uppdragen.

2 Förutsättningar

2.1 Styrning och ledning

2.1.1 Vision och förhållningssätt

Förvaltningens vision

Visionen beskriver vårt varför, vårt uppdrag. Den är en motiverande ledstjärna för allt arbete vi gör varje dag. Visionen formar vår roll utåt och fungerar som en enande kraft inåt. Förvaltningen har följande vision:

Enkel och hållbar vardag i en öppen stad där alla kan vara delaktiga

Förhållningssätt

Göteborgs Stad har fyra förhållningssätt som förvaltningen under 2022 konkretiserat för att få en tydligare koppling till förvaltningens uppdrag.

Vi vet vårt uppdrag och vem vi är till för

Vi är på jobbet för att göra vardagen enklare och mer hållbar för dem vi är till för. Vår service och våra tjänster ska vara tydliga, rättssäkra och tillgängliga för alla. Vi har helhetssyn i vårt arbete och utgår från rättigheter och behov hos dem vi är till för, för att vara relevanta både nu och i framtiden.

Vi bryr oss

Vi är professionella, engagerade och respektfulla i vårt bemötande och visar omtanke i både ord och handling. Vi är lyhörda och inkluderande för att säkerställa att olika perspektiv tas tillvara. Vi har tillit till andras förmåga och vilja att göra skillnad för dem vi är till för.

Vi arbetar tillsammans

Vi är bärare av varandras frågor och tar aktivt initiativ till relevanta samarbeten såväl internt som externt. Vi är samarbetsinriktade och identifierar nya sätt och sammanhang för att bättre lösa våra uppgifter tillsammans med andra och varandra.

Vi tänker nytt

Vi är intresserade av vad som sker i omvärlden för att kunna ta tillvara nya insikter i vårt arbete. Vi är nyfikna, modiga och öppna för nya lösningar som kan leda till bättre och mer effektiva arbetssätt. Vi ser möjligheter, är handlingskraftiga och kan agera även när vi inte har alla svar.

2.1.2 Uppdrag

Alla kommuner i Sverige har ansvar för att ha en överförmyndare eller en överförmyndarnämnd enligt Föräldrabalken. Överförmyndarens uppgift är att utreda behov av god man och förvaltare, förordna och utöva tillsyn över dessa. Genom sitt uppdrag ska nämnden bidra till en mer hållbar vardag och skydda personer som inte själva kan ta vara på sina rättigheter eller sköta sin ekonomi.

2.1.3 Omvärldsanalys och viktiga framtidsfrågor

På förvaltningen arbetar vi med flera aktiviteter i vår planering där vi analyserar vad som påverkar oss i våra uppdrag:

- **Omvärlds- och trendanalys.** Vad sker i vår omvärld som kan påverka vårt uppdrag? Vilka trender ser vi som redan påverkar oss eller som kan komma att påverka vårt uppdrag i framtiden?
- **Nuläges- och riskanalys.** Vad ser vi för påverkan på våra uppdrag utifrån ekonomiska och personalrelaterade behov och förutsättningar? Vilka risker ser vi utifrån samtliga analyser vi gör på förvaltningen?

Behov av ställföreträdare är fortsatt stort samtidigt som förvaltningens resurser är begränsade. För att kunna möta dessa behov på ett resurseffektivt och rättssäkert sätt ser förvaltningen ett behov av att verksamhetsutveckla med hjälp av digitalisering. Förvaltningen har därför startat upp ett digitaliseringsprojekt för överförmyndarverksamheten 2022–2026.

Regeringen beslutade 2019 om en översyn av reglerna om gode män och förvaltare. Utredningen överlämnade 2021 ett betänkande som kan komma att påverka förvaltningens uppdrag och arbete samt finansieringen av kommunal överförmyndarverksamhet. Det är osäkert när riksdagen kommer hantera betänkandet. I framtiden kan förvaltningen behöva analysera och förbereda inför eventuell ny lagstiftning.

2.1.4 Riskhantering förvaltning- och verksamhetsnivå

Förvaltningen arbetar med riskhanteringen som en integrerad del i vår planering och uppföljning. För att få en så bred bild av förvaltningens risker som möjligt har förvaltningen genomfört riskanalyser under året. Analyserna har gjorts på olika nivåer och utifrån flera områden; verksamhet, omvärld, ekonomi, säkerhet, processer, förtroendeskada samt legala risker.

Samtliga risker samlas i en bruttolista och förvaltningen värderar sedan de viktigaste riskerna att hantera i en så kallad samlad riskbild. Utifrån den samlade riskbildens tar sedan förvaltningen fram en intern kontrollplan. Den innehåller de risker som särskilt ska granskas under nästa år genom exempelvis stickkontroller.

Nämnden ska, i samband med att verksamhetsplanen för 2023 beslutas, även fastställa nämndens riskhantering för det kommande året. Det betyder att nämnden kommer att besluta om samlad riskbild och intern kontrollplan för 2023 i februari.

Förvaltningen ser bland annat att det är viktigt att arbeta med följande risker under 2023:

Överförmyndarnämnden har svårt att ta ansvar för sitt uppdrag. Sedan januari 2017 ansvarar nämnden för demokrati och medborgarservice för överförmyndarens förvaltningsorganisation och har därmed budget för personal och verksamhet. Överförmyndarnämnden saknar egna medel för utveckling av den verksamhet nämnden är ansvarig för. Under 2023 kommer förvaltningen utreda möjligheten att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan nämnderna genom en överenskommelse och/eller uppdatering av nämndernas reglementen.

Antalet ärenden till överförmyndarverksamheten ökar sett över tid. För att klara uppdraget ser förvaltningen ett stort behov av att effektivisera verksamheten samt öka rättssäkerheten och servicen till dem vi är till för genom att digitalisera verksamhetens processer. Vidare finns behov av att konkurrensutsätta verksamhetens IT-stöd. Ett fungerande verksamhetssystem är en förutsättning för verksamhetens digitalisering och ett nytt IT-stöd behöver därför upphandlas under 2023.

Förvaltningens kostnader består idag till absolut största del av personal och det finns ingen möjlighet att avsätta medel för inköp av IT-stöd utan att det märkbart påverkar andra verksamheter under nämnden för demokrati och medborgarservices ansvar. Förvaltningen ser att det finns risk att nämnden för demokrati och medborgarservice inte kan finansiera nödvändig digitalisering av överförmyndarverksamheten samt att överförmyndarnämnden inte fullt ut kan ta ansvar för uppdrag och måluppfyllelse.

Antalet ansökningar om ställföreträdare ökar över tid. Vidare ser förvaltningen ett behov av ytterligare åtgärder för att hantera det stora tryck som finns på överförmyndarverksamheten och som påverkar såväl arbetsmiljö som handläggning. Det stora antalet ärenden medför exempelvis att granskning av års- och sluträkningar inte kan hanteras inom rimlig tid. För att komma till rätta med de långa handläggningstiderna kommer förvaltningen under 2023 bland annat se över möjligheterna för nämnden för demokrati och medborgarservice att inrätta en verksamhetsanpassad kundtjänst för överförmyndarverksamheten. En verksamhetsanpassad kundtjänst avlastar verksamheten genom att informera, svara på frågor och ta emot synpunkter via telefon och e-post. Åtgärden förväntas ge ökad service till framför allt ställföreträdare och huvudmän samt frigöra tid för handläggning, vilket kortar handläggningstiderna men även möjliggör en förbättrad arbetsmiljö.

2.2 Personal

Kommunfullmäktige beslutade den 8 september 2016 att ansvaret inklusive budgetmedel för överförmyndarnämndens förvaltningsorganisation skulle överföras till nämnden för demokrati och medborgarservice från och med den 1 januari 2017. Överförmyndarnämnden har från och med det datumet inget personalansvar för verksamheten.

2.3 Ekonomi

2.3.1 Ekonomiska förutsättningar

Överförmyndarens ekonomiska uppdrag att arvodera ställföreträdarna finansieras i princip fullt ut med kommunbidrag. Förutom kommunbidrag erhåller även nämnden statsbidrag. Det är del av de statsbidrag som kommunen får för ensamkommande barn och innebär att nämnden får 22 000 per nytillkommet ensamkommande barn.

Det arbetssätt för att prognostisera utvecklingen som infördes 2018 innebär att nämnden har en bättre förmåga att bedöma kostnadsutvecklingen även för budget 2023.

2.3.2 Eget kapital

Överförmyndarnämndens eget kapital ska enligt gällande modell årligen justeras till noll, då nämnden har små möjligheter att styra utvecklingen och därigenom sitt resultat.

Utifrån modellen justeras samtliga över- och underskott i samband med bokslutsberedningen nästkommande år.

2.3.3 Driftbudget

Resultaträkning	Budget 2023
Bidrag	900
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	0
- Verksamhetens intäkter	0
Lön ersättningar och förmåner*	-20 808
Sociala avgifter och pensionskostnader	-5 202
- Personalkostnader	-26 010
Lämnade bidrag	
Köp av entreprenad och tjänster	-9 000
Övriga verksamhetskostnader diverse	-100
- Övriga verksamhetskostnader	-9 100
- Verksamhetens kostnader	
- Verksamhetens nettokostnader	
Kommunbidrag	34 210
- Generella statsbidrag och utjämning	34 210
- Verksamhetens resultat	0
- Resultat efter finansiella poster	0
- Resultat	0

*Arvoden till nämndledamöter och ställföreträdare

3 Kommunfullmäktiges mål och uppdrag till nämnden

I kommunfullmäktiges budget för 2023 går att läsa att budgeten är det övergripande och överordnade styrdokumentet för Göteborgs Stads nämnder och styrelser. Budgetens roll är att ange kommunfullmäktiges mål och inriktningar inom de ekonomiska ramarna och gällande lagstiftning. Enligt budgeten ska målen brytas ned och omsättas i praktisk handling av nämnder och styrelser. Målen har en tidshorisont över hela mandatperioden om inget annat anges. Måluppfyllelse eftersträvas snarast möjligt och målen ska följas upp. Planer, program, riktlinjer, uppdrag och policydokument som kommunfullmäktige, nämnder och styrelser har antagit ska följas och genomföras, men är underordnade budgeten. Vad det gäller uppdrag i kommunfullmäktiges budget till nämnden ska dessa genomföras under ett år om inget annat anges.

3.1 Mål

I kommunfullmäktiges budget finns 27 mål inom 17 olika områden. Följande mål är fördelade till nämnden:

- Livsvillkoren för Göteborgs invånare ska bli mer jämlika
- Göteborg ska vara en jämlik och jämställd stad där alla bemöts likvärdigt, får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda och ges likvärdiga möjligheter oberoende av kön.

Nämnden kommer under 2023 utgå från ett nämndmål för att på bästa sätt nå måluppfyllelse för de mål nämnden fått från kommunfullmäktige. Kommunfullmäktiges mål är nedbrutna och inarbetade i följande nämndmål och strategi:

Nämndmål	Strategi
Överförmyndarnämnden ska erbjuda rättssäker myndighetsutövning och service som underlättar vardagen och skapar förutsättningar för delaktighet och inflytande för huvudmän	• Nämnden säkerställer att huvudmän får stöd i att ta tillvara sina rättigheter och sköta sin ekonomi. Det gör nämnden genom att tillse att myndighetsutövningen är rättssäker och att beslut fattas i enlighet med gällande lagstiftning.• Nämnden analyserar måluppfyllelse samt följer leveranser och resultat på ett systematiskt sätt. Utifrån dessa analyser tydliggör nämnden vad som krävs av nämnden för demokrati och medborgarservice.

Förvaltningen har påbörjat ett utvecklingsarbete för bättre bedömning av måluppfyllelse och kvaliteten i nämndens olika tjänster. En anledning till utvecklingsarbetet är bland annat kommunfullmäktiges ambition om mer

tillitsbaserad styrning. I kommunfullmäktiges budget 2023 går det att läsa att styrning och systematiskt kvalitetsarbete som bara utgår ifrån mätbara data riskerar att leda till en ineffektiv organisation med omotiverat stor administration. Det pågående utvecklingsarbetet medför därför att förvaltningen väljer att inte presentera mått kopplat till mål i nämndens budget och verksamhetsplan. För analys av måluppfyllelse kommer mått presenteras i årsrapporten för 2023.

Kommunfullmäktige har även fördelat mål till nämnden som nämnden inte kommer att omhänderta under 2023. Detta eftersom nämnden inte har personalansvar för de medarbetare som utför nämndens uppdrag utan enbart hanterar budget för arvoden till ställföreträdare. Det gäller följande mål:

- Arbetsmiljön och arbetsvillkoren för Göteborgs stads anställda ska förbättras
- Sjukskrivningarna till följd av arbetsrelaterad ohälsa ska minska
- Göteborg stads inköp- och upphandlingsprocesser ska bli mer effektiva och bidra till att nå samtliga hållbarhetsmål
- Göteborgs Stad ska styras transparent och resurseffektivt.

3.2 Uppdrag

3.2.1 Kommunfullmäktiges budgetuppdrag till nämnden

Budgetuppdrag från kommunfullmäktige	Beskrivning av hantering av uppdraget
Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att stärka de organisatoriska förutsättningarna för första linjens chefer och genomföra utbildningar om tillitsbaserat ledarskap.	Nämnden kommer inte hantera uppdraget eftersom nämnden inte har personalansvar för de medarbetare som utför nämndens uppdrag.
Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att arbeta för att andelen arbetade timmar som utförs av timanställda inte överstiger fem procent.	Nämnden kommer inte hantera uppdraget eftersom nämnden inte har personalansvar för de medarbetare som utför nämndens uppdrag.
Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att aktivt arbeta med hållbarhetsperspektiven i budget- och uppföljningsprocesser. Detta gäller även jämställdhetsperspektivet och framför allt i investeringsbudgetar.	Nämnden kommer inte hantera uppdraget eftersom nämnden enbart hanterar budget för arvoden till ställföreträdare.